

OL. 17.10.3.2018

Starostwo Powiatowe w Pułtusku
WPS-L431.1.10.2018 JT
Kancelaria

2018 -04- 11

Protokół z kontroli kompleksowej

L.Dz. 000 8 200. 2018 przeprowadzonej w Starostwie Powiatowym w Pułtusku
w dniach od 12 do 14 marca 2018 roku.

Podpis

Przedmiot kontroli:

Prawidłowość realizacji przez powiat zadań zleconych z zakresu administracji rządowej w przedmiocie opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Kierownictwo kontrolowanej jednostki:

Pan Jan Zalewski – starosta Powiatu Pułtuskiego od dnia 28.11.2014 r.

Pani Beata Józwiak – wicestarosta Powiatu Pułtuskiego od dnia 28.11.2014 r.

Kontrolę przeprowadził zespół w składzie:

- Elżbieta Szczykutowicz – kierownik Oddziału ds. Pomocy Środowiskowej Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie,
  - Jolanta Truszevska – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale ds. Pomocy Środowiskowej Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie,
- na podstawie upoważnienia do kontroli z 21 lutego 2018 r., numer 88/WPS/2018 wydanego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego działającego z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego.

[dowód; akta kontroli strona 1]

Kontrolę poprzedzono sporządzeniem Programu kontroli, który został zatwierdzony z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej dnia 22 lutego 2018 r.

[dowód; akta kontroli strona 2-5]

Okres objęty kontrolą:

rok 2016

Podstawa prawna kontroli:

1. Art.127 ust.1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm), w związku z art.7 ust.1 pkt 5 i 6 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 r. poz. 1390),

2. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 126 poz. 718)

W wyniku postępowania kontrolnego, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień złożonych przez Panią Annę Frejlich – Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach oraz Panią Alinę Kolendę – starszego pracownika socjalnego ustalono, co następuje:

Ramy prawne funkcjonowania Powiatu Pułtuskiego określa:

1. Statut Powiatu Pułtuskiego przyjęty Uchwałą Nr XVII/78/2011 Rady Powiatu w Pułtuskach z dnia 26 października 2011 r., zmieniony Uchwałą Nr XXI/120/2016 z dnia 9 września 2016 r. Rady Powiatu w Pułtuskach.

[dowód: akta kontroli str.6-27]

2. Regulamin Organizacyjny Starostwa Powiatowego w Pułtuskach, przyjęty Uchwałą Nr 212/2016 Zarządu Powiatu w Pułtuskach z dnia 16 marca 2016 r., ze zmianą wprowadzoną Uchwałą Nr 545/2018 Zarządu Powiatu w Pułtuskach z dnia 8 lutego 2018 r.

W Regulaminie przyjętym Uchwałą Nr XVII/79/2011 Rady Powiatu w Pułtuskach w § 5 napisano, że Starostwo wykonuje określone ustawami:

- 1) Zadania publiczne o charakterze ponadgminnym;
- 2) Zadania z zakresu administracji rządowej;
- 3) Inne zadania;
- 4) Zadania powierzone w drodze porozumień zawartych z organami administracji rządowej lub samorządowej;
- 5) Zadania wynikające z realizacji uchwał Rady i Zarządu.

W zmienionych Regulaminach (rok 2016 i 2018) brakuje zapisów o wykonywaniu przez Starostwo zadań z zakresu administracji rządowej, w tym realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

[dowód: akta kontroli str.28-91]

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, działające w oparciu o:

1. Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, przyjęty Uchwałą Nr XXII/116/2012 Rady Powiatu w Pułtuskach z dnia 24 kwietnia 2012 r. oraz nowy Statut Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie przyjęty Uchwałą Nr XXIX/167/2017 z dnia 29 maja 2017 r.

W obydwu aktach brakuje zapisów o realizacji przez PCPR zadań z zakresu administracji rządowej, w tym z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[dowód; akta kontroli str.92-110]

2. Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, przyjęty Uchwałą Zarządu Powiatu Nr 205/2012 z dnia 9 maja 2012 r.

W §1 ust. 4 Regulaminu zapisano, że Centrum realizuje zadania powiatu z zakresu pomocy społecznej, jak również m. in. ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U Nr 180, poz. 1493 z późn. zm).

Zadań związanych z realizacją ustawy nie przypisano wprost żadnemu ze stanowisk, ani zespołów. Zgodnie z § 10 do zadań stanowisk ds. specjalistycznego poradnictwa należy: poradnictwo psychologiczno-pedagogiczne oraz terapia dla rodzin, prowadzenie konsultacji i poradnictwa otwartego dla rodzin, z których mogą korzystać rodziny borykające się z problemem przemocy.

Aktualnie obowiązujący Regulamin Organizacyjny PCPR w Pułtuskach przyjęty Uchwałą Nr 435/2017 Zarządu Powiatu w Pułtuskach z dnia 19 lipca 2017 roku. W postanowieniach ogólnych zapisano, że PCPR realizuje zadania z zakresu ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

W § 4 obu Regulaminów w punkcie 2 zawarto zapis mówiący, że do zadań wspólnych dla wszystkich zespołów i stanowisk pracy należy: organizowanie wykonania zadań nałożonych na Powiat przepisami ustaw, zarządzeń i poleceń Dyrektora Centrum.

[dowód; akta kontroli str.111-169]

Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie posiada upoważnienie Starosty Nr 21/2015 z dnia 27 lutego 2015 r. do realizacji zadań własnych powiatu oraz z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

[dowód; akta kontroli str.170]

Uchwałą Nr XIV/80/2016 Rady Powiatu w Pułtuskach z dnia 29 stycznia 2016 roku przyjęto Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Pułtuskim na lata 2016- 2020.

[dowód: akta kontroli str.171-202]

Celem głównym Programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jak wynika z załączonego harmonogramu, działaniem służącym realizacji

określonego celu jest m.in. opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

W lutym 2017 r. Dyrektor PCPR złożył sprawozdanie z realizacji Powiatowego Programu Przeciwdziałania w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar w Powiecie Pułtuskim w 2016 roku, z którego wynika, że do programu korekcyjnego-edukacyjnego realizowanego przez PCPR w roku 2016 zakwalifikowało się 14 sprawców przemocy. Program ukończyło 7 osób.

Opracowanie i realizacja programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zgodnie z art. 6 ust 4, pkt.2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U z 2015 r. poz. 1390) do zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy opracowanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

W Powiecie Pułtuskim „Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” został opracowany przez Panią Katarzynę Piotrowską – psychologa zatrudnionego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtuskim.

[dowód: akta kontroli str.203-211]]

W programie określono 4 cele główne:

1. Zmniejszenie zjawiska przemocy domowej w grupie osób uczestniczących w programie edukacyjno-korekcyjnym z terenu powiatu;
  2. Zmniejszenie negatywnych skutków stosowania przemocy u osób jej doświadczających;
  3. Wzrost spójności lokalnego systemu oddziaływań wśród instytucji współpracujących na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie w powiecie pułtuskim;
  4. Wzrost wiedzy w środowisku lokalnym na temat skutecznych strategii radzenia sobie z przemocą domową, poprzez akcję informacyjną towarzyszącą realizacji programu
- oraz cele szczegółowe:

1. Wzrost wiedzy na temat zachowań charakterystycznych dla zjawiska przemocy wśród uczestników programu;
2. Wzrost świadomości na temat własnych zachowań przemocowych w relacjach z bliskimi wśród uczestników programu;
3. Wzrost umiejętności rozpoznawania przez uczestników programu sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe;

4. Rozwijanie umiejętności opracowania „planu bezpieczeństwa” zapobiegającego użyciu siły i przemocy przez uczestników programu;
5. Trenowanie nowych zachowań zastępujących agresję u osób skierowanych do programu;
6. Nabycie przez uczestników programu nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie bez stosowania agresji;
7. Wzrost umiejętności budowania partnerskich relacji przez uczestników programu;
8. Wzrost umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć u osób stosujących przemoc.

Realizatorem programu jest samorząd Powiatu Pułtuskiego, w imieniu którego działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach oraz realizatorzy bezpośredni.

Do zadań PCPR należy:

- nadzór nad realizacją programu zgodnie z założonymi celami,
- organizacja rekrutacji uczestników,
- obsługa administracyjno-księgową programu,
- monitorowanie realizacji programu,
- pozyskiwanie partnerów do realizacji programu oraz współpraca z nimi,
- koordynowanie wszelkich działań dotyczących przygotowania i realizacji programu oraz jego podsumowanie.

Realizatorzy bezpośredni programu zostali zobligowani do:

- kwalifikacji i diagnozy uczestników,
- realizacji spotkań grupowych.

Zaplanowano 10 spotkań grupowych – 6-cio godzinnych, obejmujących tematy:

- Co to jest przemoc – definicje przemocy, rodzaje, formy, dynamika – 6 godz.
- Jakie konsekwencje grożą za stosowanie przemocy w rodzinie – 3 godz.
- Dotychczas stosowane sposoby na uniknięcie przemocy, rozpoznawanie strategii – 3 godz.
- Motywacja do zmian, bilans zysków w udziale w programie – 3 godz.
- Społeczno-kulturowe źródła i okoliczności przemocy domowej, mity i stereotypy – 3 godz.
- Władza i kontrola w relacjach – 2 godz.
- Wpływ przemocy domowej na funkcjonowanie dzieci w rodzinie – 2 godz.
- Rola alkoholu w zachowaniach agresywnych – 2 godz.
- Cykliczność przemocy, poznanie dynamiki własnych zachowań przemocowych – 3 godz.
- Identyfikacja przekonań i uczuć wyzwających agresję, sygnały zewnętrzne i wewnętrzne zapowiadające wyrażanie agresji – 3 godz.
- Trening kontroli złości – 6 godz.

- Opracowanie indywidualnych planów bezpieczeństwa, zasoby osobiste sprzyjające rozwijaniu samokontroli – 6 godz.
- Konstruktywna komunikacja interpersonalna, porozumiewanie się bez przemocy – 6 godz.
- Umiejętności interpersonalne, rozwiązywanie sporów i konfliktów bez przemocy – 6 godz.
- Stres i kryzys – identyfikacja własnych reakcji, sposoby radzenia sobie, korzystanie ze wsparcia społecznego – 6 godz.

Założono, że spotkania diagnostyczne i grupowe odbywać się będą w siedzibie Zespołu Przychodni Specjalistycznych AL-MED przy ul. Żwirki i Wigury 2 w Pułtusk.

Warunkiem zaliczenia uczestnictwa w programie jest:

- uznanie przez osobę faktu stosowania przemocy we własnej rodzinie,
- systematyczne obecności na spotkaniach grupowych,
- powstrzymanie się od zachowań przemocowych w trakcie uczestnictwa w spotkaniach,
- współpraca z prowadzącymi podczas realizacji zadań zawartych w programie.

Zaplanowano, że szczegółowe warunki uczestnictwa zostaną zawarte w kontraktach, podpisywanych przez poszczególnych uczestników.

W programie założono, że działania monitorujące i ewaluacyjne w trakcie jego trwania wykonywane będą przez osoby prowadzące spotkania. Po zakończeniu programu działania te będą prowadzone przez PCPR w Pułtusk m.in. przy współpracy ośrodków pomocy społecznej.

30 grudnia 2015 r. Zarząd Powiatu w Pułtusk zatwierdził wniosek o środki na realizację programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Na tej podstawie Starosta Pułtusk 30 grudnia 2015 r. wystąpił do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego z wnioskiem o środki na realizację jednej edycji Programu dla 12 osób. Koszt Programu określono na kwotę 10 152 zł i o taką kwotę dotacji wnioskowano do Wojewody Mazowieckiego.

Pismem z 11 stycznia 2016 r. przyznano dla Powiatu Pułtuskiego kwotę 8 460 zł na realizację programu dla 10 osób.

W związku z otrzymanymi środkami na realizację programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy w rodzinie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk wystąpiło pismami z 27 czerwca 2016 r. do:

- Prokuratury Rejonowej w Pułtusk,
- Sądu Rejonowego w Pułtusk,

- Komendy Powiatowej Policji,
- 7 ośrodków pomocy społecznej z terenu powiatu
o wytypowanie osób, które powinny zostać objęte programem.

Gminne ośrodki pomocy społecznej oraz Zespół Służby Kuratorskiej zgłosiły w sumie 34 osoby.

17 sierpnia 2016 r. opublikowano zaproszenie do składania ofert na prowadzenie programu, w wyniku którego wybrano 2 osoby:

- Katarzynę Piotrowską – psychologa,
- Marzenę Zielińską – specjalistę terapii uzależnień,
z którymi 1 września 2016 r. zawarto umowy zlecenia.

Z panią Katarzyną Piotrowską podpisano umowę na sporządzenie diagnozy kandydatów do udziału w programie podczas spotkań indywidualnych, kwalifikujących osoby do programu oraz prowadzenie zajęć grupowych, udzielanie pomocy osobom stosującym przemoc, tworzenie i prowadzenie dokumentacji dla każdego uczestnika zajęć, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu i zbiorczego zestawienia i analizy wyników ankiet ewaluacyjnych, wydanie zaświadczeń dla uczestników i opracowanie zasad uczestnictwa w programie (umowa nr PCPR.1131.11.2016).

Z panią Marzeną Zielińską – na prowadzenie zajęć grupowych, udzielanie pomocy osobom stosującym przemoc, tworzenie i prowadzenie dokumentacji dla każdego uczestnika zajęć, sporządzenie sprawozdania z realizacji programu i zbiorczego zestawienia i analizy wyników ankiet ewaluacyjnych, wydanie zaświadczeń dla uczestników i opracowanie zasad uczestnictwa w programie (umowa nr PCPR.1131.12.2016)

[dowód: akta kontroli str.212-215]

Pani **Piotrowska Katarzyna** – ukończyła studia wyższe magisterskie na Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Psychologii - kierunek psychologia oraz Studia Podyplomowe w Wyższej Szkole Przymierza Rodzin w Warszawie w zakresie Pomocy Psychologicznej i Socjoterapii. Ponadto ukończyła:

- szkolenie Terapia Skoncentrowana na Rozwiązaniach (I stopnia -70 godzin i II stopnia 130 godzin),
- szkolenie w zakresie prowadzenia zajęć korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc (50 godzin),
- kurs interwencji poznawczo-behawioralnej – trening zastępowania agresji (40 godzin),
- szkolenie pt. „Interwencja kryzysowa – praca psychologiczna z osobami w różnych sytuacjach kryzysowych” (20 godzin) - prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”.

Uczestniczyła w grupowej superwizji w zakresie prowadzenia zajęć korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc.

Od 1999 r. zatrudniona jest na stanowisku psychologa w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtuskach. W okresie od 2011-2015 pracowała jako psycholog w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc, realizowanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, Wyszakowie i Ciecchanowie. Posiada wieloletnie doświadczenie w pracy edukacyjnej z dorosłymi.

Pani **Zielińska Marzena** – ukończyła studia wyższe magisterskie na Uniwersytecie Warszawskim na Wydziale Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji - kierunek politologia w zakresie profilaktyki społecznej i resocjalizacji oraz Studia Podyplomowe na Uniwersytecie Warszawskim w zakresie Socjoterapii. Ponadto ukończyła:

- studium pomocy psychologicznej (250 godzin),
- studium terapii uzależnień (400 godzin),
- szkolenie w zakresie prowadzenia zajęć korekcyjno-edukacyjnych z osobami stosującymi przemoc (50 godzin),
- szkolenie „System przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej” (18 godzin),
- szkolenie „Przemoc w rodzinie jako obszar zainteresowania pracy socjalnej” (20 godzin),
- szkolenie dla ambasadorów kampanii „Dzieciństwo bez przemocy”.

Posiada certyfikat Specjalisty Psychoterapii Uzależnień.

W okresie od 2012-2015 pracowała jako psycholog w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc realizowanych przez Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie w Pułtuskach, Wyszakowie i Ciecchanowie. W okresie od 1999 – 2001 pracowała w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Pułtuskach. Od 2001 r. - prowadzi własną działalność gospodarczą: Pracownia Terapeutyczno-Szkoleniowa (prowadzenie szkoleń, warsztatów edukacyjnych, wykładów, prelekcji). Od 2011 r. zatrudniona jest w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Obrytym i pełni dyżury w Punkcie Informacyjno-Konsultacyjnym.

Osoby realizujące program korekcyjno-edukacyjny spełniają wymogi określone w § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 roku w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływanie korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259).

25 sierpnia 2016 r. Dyrektor PCPR wyznaczyła koordynatorów naboru uczestników i realizacji programu z ramienia Centrum:

- Panią Alinę Kolendę – starszego pracownika socjalnego,
- Panią Beatę Wójcik – specjalistę pracy z rodziną.

Do wszystkich 34 osób, zgłoszonych przez instytucje koordynatorzy wystosowali zaproszenia na spotkanie indywidualne z psychologiem, w celu zakwalifikowania do udziału w programie.

Na indywidualne spotkania diagnostyczne zgłosiło się 17 osób. Spotkania odbywały się w siedzibie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w dniach 13 i 16 września. Podczas spotkań 6 osób odmówiło udziału w programie. W wyniku postępowania diagnostycznego do programu zakwalifikowano 11 osób.

Podczas kwalifikacji, dokonując diagnozy problemowej psycholog brał pod uwagę:

- okoliczności skierowania do programu,
- zaburzenia psychiatryczne,
- uzależnienia od substancji psychoaktywnych,
- formy i okoliczności przemocowych zachowań,
- sytuację rodzinną i zawodową.

Określał także cechy osobiste, istotne dla pracy podczas realizacji programu.

Następnie przeprowadzono dodatkową kwalifikację, w wyniku której wyłoniono 3 osoby.

Ze wszystkimi osobami wypełniono „Kwestionariusze diagnostyczne”, w których określono między innymi cel udziału w programie oraz gotowość uczestnika do wprowadzenia zmian.

W ramach diagnozy z uczestnikami przeprowadzono „Test Baltimorski, czyli wywiad z samym sobą - jesteś czy nie jesteś alkoholikiem” oraz test badający poziom agresji.

Kandydaci podpisali także zgody na przetwarzanie danych osobowych, zobowiązanie do uczestniczenia w programie oraz zgodę na udział w monitoringu przez okres 3 lat.

Dla każdej osoby sporządzono „Podsumowanie diagnostyczne”.

Z 14. osobami zawarto kontrakty określające prawa i obowiązki uczestnika, reguły uczestniczenia w zajęciach, zadania i obowiązki prowadzącego zajęcia oraz postanowienia końcowe, w których uczestnicy wyrażali zgodę na kontakt z rodziną i instytucjami w celu monitoringu efektów programu.

Z 10. uczestnikami przeprowadzono ankietę wstępną, badającą motywację do zmiany, wiedzę i świadomość na temat własnych zachowań.

Ostatecznie w zajęciach grupowych wzięło udział 11 osób, z czego:

- 2. osoby tylko w jednym spotkaniu,
- 1. osoba w dwóch spotkaniach,
- 1. osoba w trzech spotkaniach,
- 1. osoba w pięciu spotkaniach,
- 2. osoby w sześciu spotkaniach,
- 4 osoby w dziesięciu spotkaniach.

Zajęcia grupowe odbywały się w godzinach od 15 do 21 w dniach: 23.09, 30.09, 7.10, 14.10, 21.10, 28.10, 4.11, 9.11, 18.11, 25.11 w siedzibie Zespołu Przychodni Specjalistycznych AL.-MED.

[dowód: akta kontroli str.216]

Udział w zajęciach był potwierdzany przez uczestników podpisem na liście obecności.

Na pierwszych zajęciach przedstawione zostały „Reguły uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym w powiecie pułuskim w 2016 r.” Określono w nich między innymi adresatów programu, etapy postępowania oraz zasady monitoringu efektów.

[dowód: akta kontroli str.217-220]

Wszystkie tematy ujęte w „Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie” zostały zrealizowane, co potwierdzono podpisami prowadzących.

Program ukończyło 7 osób, które wzięły udział w przynajmniej pięciu spotkaniach. Otrzymały one zaświadczenia o ukończeniu programu. Ponadto przeprowadzono z nimi:

- ankietę końcową (ewaluacja efektów),
- ankietę dotyczącą zajęć grupowych(ocena organizacji zajęć, atmosfery podczas zajęć i prowadzących),
- ankietę oceny efektów, badającą zachowania w perspektywie „KIEDYŚ” i „TERAZ”.

Osoby prowadzące zajęcia sporządziły „Sprawozdanie z realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych”, w którym między innymi opisano etap I – kwalifikacji do programu

oraz etap II – dotyczący spotkań grupowych. Zamieszczono w nim charakterystykę grupy oraz wnioski i rekomendacje po realizacji programu.

[dowód: akta kontroli str.221-236]

Zgodnie z rozdziałem IX „Programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie” monitoring i ewaluacja powinna odbywać się poprzez:

- nadzór nad realizacją programu, w tym zgodności działań z zaplanowanym harmonogramem ich realizacji, nadzór nad ukończeniem kolejnych etapów w planowanym terminie (rekrutacja do programu, sesje diagnostyczne, rozpoczęcie współpracy grupowej),
- monitorowanie realizacji przez poszczególnych uczestników programu (każdy z uczestników powinien posiadać kartę realizacji programu zawierającą informację o systematyczności uczestnictwa oraz czynionych postępach),
- przekazywanie przez PCPR informacji o udziale w programie oraz jego zakończeniu do instytucji kierujących,
- podjęcie przez PCPR, po zakończeniu programu, kontaktu z instytucjami pomocowymi (ops, zespół kuratorskiej służby sądowej), przeprowadzenie wizyt w środowisku, rozmów z uczestnikami programu i członkami rodzin oraz nawiązanie kontaktu z Policją,
- przeprowadzanie przez PCPR ankiet ewaluacyjnych po roku, do dwóch lat i do 3 lat od ukończenia programu.

Z zaplanowanego monitoringu powinny zostać sporządzone notatki i dokumenty potwierdzające prowadzone działania.

Z notatki służbowej sporządzonej przez pracownika socjalnego 27 lutego 2017 r. wynika, że przeprowadzono rozmowy telefoniczne z pracownikami socjalnymi z gminy Pułtusk, Pokrzywnica, Winnica i Gzy i uzyskano informację, że osoby, które ukończyły Program funkcjonują prawidłowo w środowisku rodzinnym

[dowód; akta kontroli str.237]

W ramach monitoringu 7 grudnia 2017 r. PCPR w Pułtusku przesłał za potwierdzeniem odbioru ankietę ewaluacyjną do wszystkich osób, które ukończyły program. Celem ankiety było uzyskanie informacji na temat relacji w rodzinie, ewentualnych aktów przemocy, postępowania w ramach procedury „Niebieskie Karty”, interwencji oraz korzystania z różnych form wsparcia, podtrzymujących umiejętność samokontroli i współżycia w rodzinie.

Wypełnioną ankietę odesłała jedna osoba.

[dowód; akta kontroli str.238]

Na realizację programu Powiat Pułtuski otrzymał kwotę 8 460 zł.

Podczas kontroli przedstawiono rachunki i faktury potwierdzające wydatkowanie środków:

- rachunek Nr 3 z 30 listopada 2016 r. – na kwotę 4 400 zł za wykonane prace zgodnie z umową zleceniem z 1 września 2016 r., zawartą z Panią Katarzyną Piotrowską,
  - fakturę Nr 17/2916 z 30 listopada 2016 r. na kwotę 3 600 zł za prowadzenie zajęć grupowych i opracowanie sprawozdania z wykonanego działania zgodnie z umową zleceniem z 1 września 2016 r., zawartą z Panią Marzeną Zielińską,
  - fakturę Nr FV00143/N1601/00137600/0/09/16 z dnia 26 września 2016 r. na kwotę 100 zł. za zakup znaczków pocztowych,
  - fakturę VAT 880/2016 z dnia 5 września 2016 r. na kwotę 160 zł za zakup tonera,
  - fakturę VAT 890/2016 z dnia 7 września 2016 r. na kwotę 94 zł za zakup tonera,
  - fakturę Nr F/004670/16 z dnia 7 września 2016 r. na kwotę 106 zł za zakup artykułów biurowych.
- Frakturey i rachunki zostały opisane i potwierdzone między innymi przez Dyrektora PCPR i główną księgową. Zaznaczono w nich, że środki wydane zostały pozyskane na realizację Programu.

Przekazane środki finansowe na realizację programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wykorzystano w całości.

21 grudnia 2016 r. Starosta Pułtuski złożył do Wojewody Mazowieckiego sprawozdanie merytoryczne z realizacji Programu, a 11 stycznia 2017 roku – sprawozdanie finansowe.

Fakt przeprowadzenia kontroli został odnotowany w Książce Kontroli Starostwa pod pozycją 2/2018.

Akta kontroli:

1. Upoważnienie do kontroli z dnia 21 lutego 2018 roku Nr 88/WPS/2018 – str.1;
2. Program Kontroli, zatwierdzonym przez Dyrektora WPS - str. 2-5;
3. Uchwały Rady Powiatu w Pułtusku w sprawie Statutu Powiatu Pułtuskiego oraz Statut Powiatu Pułtuskiego – str. 6-27,
4. Uchwały Rady Powiatu w Pułtusku w sprawie Regulaminu Organizacyjnego oraz Regulamin Organizacyjny – str. 28-91,
5. Uchwała Nr XXII/116/2012 oraz Uchwała Nr XXIX/167/2017 Rady Powiatu w Pułtusku - str.92-110,
6. Regulamin Organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy w Rodzinie w Pułtusku przyjęty przez Zarząd Powiatu w Pułtusku w 2012 roku oraz Uchwała Nr 435/2017 Zarządu Powiatu

7. w Pułtusk z 19 lipca 2017 roku przyjmująca Regulamin Organizacyjny PCPR w Pułtusk wraz z regulaminem – str. 11- 169,
8. Upoważnienie Dyrektora PCPR do realizacji zadań własnych powiatu oraz zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie – str. 170,
9. „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Powiecie Pułtuskim na lata 2016- 2020” – str. 171-202;
10. Program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie – str. 203-211,
11. Umowa zlecenie NR PCPR.1131.11.2016 i Umowa zlecenie Nr PCPR.1131.12.2016 – str. 212 - 215,
12. Wyjaśnienie Dyrektora PCPR dotyczące miejsca spotkań grupowych – str.216,
13. Reguły uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie realizowanym w Powiecie Pułtuskim w 2016 r. –str. 217-220,
14. Sprawozdanie z realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych – str. 121-136;
15. Notatka służbowa sporządzona przez pracownika socjalnego z przeprowadzonych rozmów telefonicznych z pracownikami ops - str. 137,
16. Wyjaśnienie dotyczące monitorowania realizacji programu sporządzone przez Dyrektora PCPR – str. 238.

Protokół sporządzono w 2 jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden przekazano kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

Protokół zawiera 14 parafowanych stron.

Pouczenie:

Na podstawie § 18 ust. 1, ust. 3 i ust. 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 3 czerwca 2011 r. w sprawie nadzoru i kontroli nad realizacją zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2011 r. Nr 126, poz.718) kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo do:

1. odmowy podpisania protokołu kontroli, przy jednoczesnym złożeniu, w terminie 7 dni od daty jego otrzymania wyjaśnień przyczyn tej odmowy,
2. zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole; zastrzeżenia zgłasza się na piśmie

do Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.

W przypadku zasadności zgłoszonych zastrzeżeń, do niniejszego protokołu zostaną dołączone kolejne załączniki stanowiące jego integralną część, dotyczące zmian dokonanych w protokole kontroli.

W przypadku nieuwzględnienia zgłoszonych do protokołu kontroli zastrzeżeń, w całości lub części, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli zaakceptowanego przez Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, stanowiska wobec zgłoszonych zastrzeżeń.

Podpisy zespołu inspektorów

KIEROWNIK
Oddziału ds. Pomocy
Środowiskowej

Elżbieta Szczękutowicz

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jolanta Truszczyńska

Podpis kierownika jednostki poddanej kontroli

STAROSTA
WICESTAROSTA
Jan Zalewski

Beata Józwiak

ZARZĄD POWIATU
W PULTUSKU
ul. Marii Skłodowskiej - Curie 11
06-100 Pultusk
Tel. 23 306 71 01

Jeden egzemplarz protokołu otrzymałem

STAROSTA WICESTAROSTA

11.04.2018r.

Jan Zalewski

Beata Józwiak

(data i podpis kierownika jednostki podlegającej kontroli)

OR. 1710.3.2018

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 15 maja 2018 r.

WPS-I.431.1.10.2018. JT
Starostwo Powiatowe w Pułtusku
Kancelaria

Pan
Jan Zalewski
Starosta
Powiatu Pułtuskiego

2018 -05- 21

L.Dz.

PP. 0012586/2018

Podpis

J. OR + PCPR

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 127 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 poz. 1769, z późn. zm.), w związku z art. 7 ust. 1 pkt. 5 i ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), inspektorzy Wydziału Polityki Społecznej Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie przeprowadzili w dniach 12–14 marca 2018 r. kontrolę kompleksową w Starostwie Powiatu Pułtuskiego. Przedmiotem kontroli było sprawdzenie prawidłowości realizacji przez powiat zadań z zakresu administracji rządowej w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie. Kontrolą objęto rok 2016.

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokole kontroli, podpisanym przez Pana bez zastrzeżeń w dniu 11 kwietnia 2018 r., przekazuję niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Pułtuskiego, w tym zadania w zakresie opracowania i realizacji programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusku.

Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie zostało udzielone upoważnienie Starosty Nr 21/2015 z dnia 27 lutego 2015 r. do realizacji zadań własnych powiatu oraz z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat, dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Pułtuskim na lata 2016—2020 przyjęto uchwałą nr XIV/80/2016 Rady Powiatu w Pułtusku z dnia 29 stycznia 2016 roku. Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Jak wynika z załączonego harmonogramu, działaniem służącym osiągnięciu określonego celu jest m.in. opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

W 2016 r. działanie to realizowane było w oparciu o Powiatowy Program Oddziaływań Korekcyjno-Edukacyjnych dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie, opracowany przez psychologa zatrudnionego w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej w Pułtusku.

W programie określono cztery cele główne oraz osiem celów szczegółowych. Założono również, że działania monitorujące i ewaluacyjne w trakcie jego trwania wykonywane będą przez osoby prowadzące spotkania. Po zakończeniu programu działania te będą prowadzone przez PCPR w Pułtusku, m.in. przy współpracy ośrodków pomocy społecznej.

Na etapie rekrutacji uczestników, PCPR współpracowało z Sądem Rejonowym w Pułtusku, Prokuraturą Rejonową w Pułtusku, Komendą Powiatową Policji w Pułtusku oraz ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu.

W wyniku spotkań indywidualnych ostatecznie do programu zakwalifikowano 11 osób (z czego 10 mężczyzn i 1 kobietę). Dla każdej z osób prowadzono indywidualną dokumentację dotyczącą udziału w programie.

W ramach programu, w okresie od września do listopada 2016 r. odbyło się 10 spotkań grupowych — sześciogodzinnych. Udział w zajęciach był potwierdzany przez uczestników podpisem na liście obecności. Na pierwszych zajęciach przedstawione zostały „Reguły uczestnictwa w programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie, realizowanym w powiecie pułtuskim w 2016 r.” Określono w nich między innymi adresatów programu, etapy postępowania oraz zasady monitoringu efektów.

Wszystkie tematy ujęte w „Programie oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla sprawców przemocy w rodzinie” zostały zrealizowane, co potwierdzono podpisami prowadzących.

Zajęcia grupowe prowadzone były przez dwóch specjalistów (2 kobiety), spełniających wymogi kwalifikacyjne, o jakich mowa § 9 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 lutego 2011 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, kwalifikacji osób zatrudnionych

w tych ośrodkach, szczegółowych kierunków prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie oraz kwalifikacji osób prowadzących oddziaływania korekcyjno-edukacyjne (Dz. U. Nr 50, poz. 259)

Program ukończyło 7 osób, które wzięły udział w co najmniej pięciu spotkaniach. Otrzymały one zaświadczenia o ukończeniu programu. Ponadto przeprowadzono z nimi:

- ankietę końcową (ewaluacja efektów),
- ankietę dotyczącą zajęć grupowych (ocena organizacji zajęć, atmosfery podczas zajęć oraz prowadzących),
- ankietę oceny efektów, badającą zachowania w perspektywie „KIEDYŚ” i „TERAZ”.

Osoby prowadzące zajęcia sporządziły „Sprawozdanie z realizacji programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych”, w którym między innymi opisano etap I — kwalifikacji do programu oraz etap II — dotyczący spotkań grupowych. Zamieszczono w nim charakterystykę grupy oraz wnioski i rekomendacje po realizacji programu.

W ramach monitoringu 7 grudnia 2017 r. PCPR w Pułtusk przesłał, za potwierdzeniem odbioru, ankietę ewaluacyjną do wszystkich osób, które ukończyły program. Wypełnioną ankietę odesłała jedna osoba.

W lutym 2017 r. koordynatorzy programu z ramienia PCPR przeprowadzili rozmowy telefoniczne z pracownikami socjalnymi z gminy Pułtusk, Pokrzywnica, Winnica i Gzy. Uzyskano informację, że osoby, które ukończyły program, prawidłowo funkcjonują w środowisku rodzinnym.

W roku 2016 przyznano dla Powiatu Pułtuskiego kwotę 8 460 zł na realizację jednej edycji programu dla 10 osób. Dotacja została wydatkowana w całości.

Podczas kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

- w dokumentach regulujących funkcjonowanie Powiatu (statut i regulamin organizacyjny) nie zawarto zapisów dotyczących zadań Powiatu związanych z realizacją ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie; nie wskazano również osoby lub jednostki odpowiedzialnej za to działanie;
- zadań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie nie uwzględniono również w statucie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtusk, a także i w regulaminie organizacyjnym Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie nie przypisano

zadań z zakresu realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie żadnemu ze stanowisk lub zespołów;

- program oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc nie został zatwierdzony przez władze Powiatu;
- w okresie objętym kontrolą nie podjęto wszystkich działań monitorujących, zaplanowanych w programie.

Za powstałe nieprawidłowości odpowiedzialność ponosi Pan jako Starosta Powiatu Pułtuskiego.

W celu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości zwracam się do Pana o realizację następującego zalecenia pokontrolnego:

- podczas realizacji następnych programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych na bieżąco podejmować wszystkie działania zaplanowane w programie zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390).

Ponadto zalecam uregulowanie kwestii dotyczącej przyporządkowania zadań związanych z budową systemu przeciwdziałania przemocy w Powiecie Pułtuskim poprzez uzupełnienie statutu i regulaminu organizacyjnego o zapisy dotyczące realizacji ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Zalecam również uzupełnić statut i regulamin organizacyjny Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pułtuskach — realizatora oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, o zapisy związane z realizacją zadań własnych i zadań zleconych w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Jednocześnie zobowiązuję Pana Starostę do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie realizacji zalecenia pokontrolnego lub przyczynach jego niewykonania.

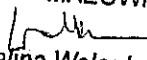
Na podstawie art. 130 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769 z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych — podlega karze pieniężnej w wysokości od 200 do 6 000 zł.

Pouczenie

Stosownie do postanowień art. 128 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1769, z późn. zm.) w związku z art. 7 ust. 1 pkt 5 i 6 oraz art. 7 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz. 1390), kontrolowana jednostka może, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia.

W przypadku nieuwzględnienia przez Wojewodę Mazowieckiego zastrzeżeń należy w terminie 30 dni powiadomić o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia przez Wojewodę zastrzeżeń, powiadamiając o realizacji zaleceń, należy mieć na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych przez Wojewodę zastrzeżeń.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Michalina Walenta
Zastępca Dyrektora
Wydziału Polityki Społecznej